

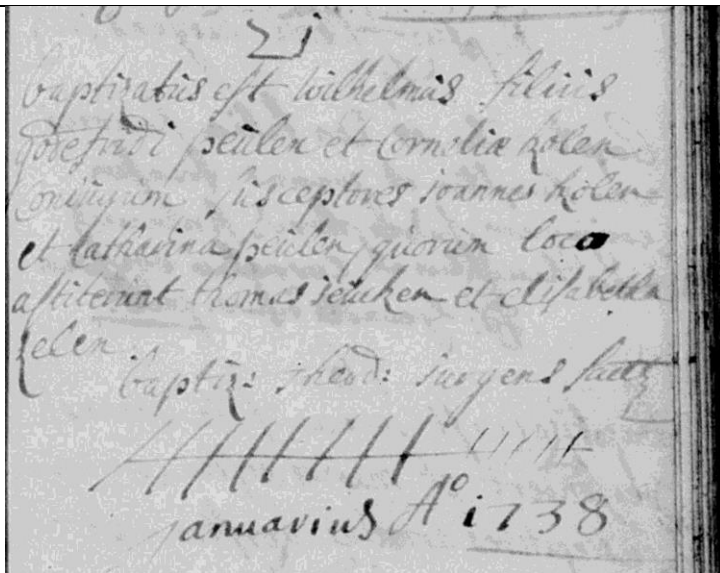
Regest

Doop van Wilhelmus Peulen, zoon van Godefridus Peulen en Cornelia Kolen op 21-12-1737

Getuigen Thomas Jeuken en Elisabeth Zelen

Gedoopt door: Theodorus Jurgens Kapel (Panningen)

Helden D1737-055 - 21-12-1737 - stempel 142 nr. 8

21

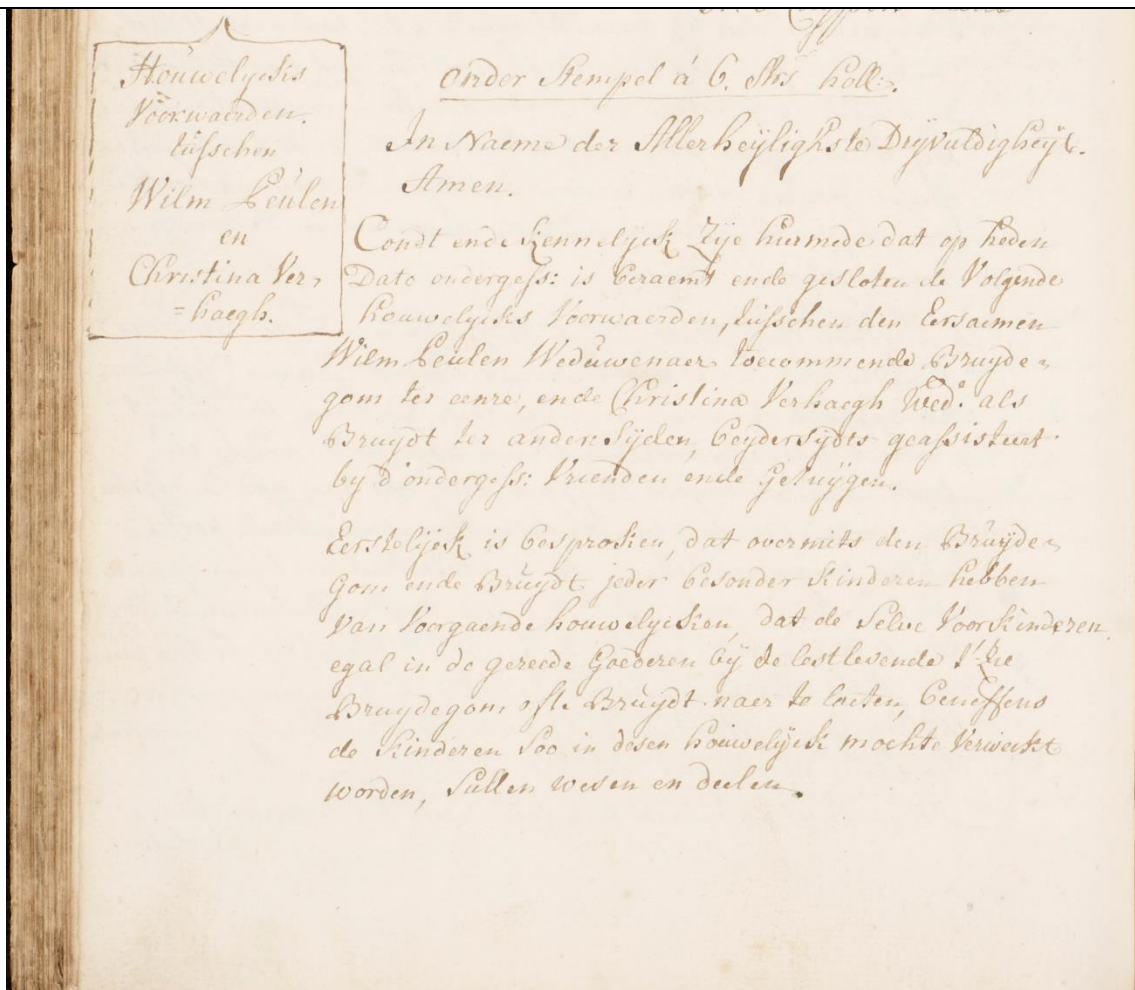
baptizatus est Wilhelmus filius
Godefridi Peulen et Corneliae Kolen
coniugum, susceptores Ioannes Kolen
et Catharina Peulen, quorum loco
astiterunt Thomas Jeuken et Elisabetha
Zelen.

baptiz: Theod: Jurgens sacell

Regest

De huwelijkse voorwaarden van Wilm Peulen en Christina Verhaegh uitgesproken voor de schepenbank op 6 april 1779:

1. Omdat zowel bruid als bruidegom voorkinderen hebben zullen deze voorkinderen en eventuele nakinderen gelijk delen in de roerende goederen van de langst levende bruid of bruidegom.
2. Alle voorkinderen en eventuele nakinderen zullen, indien mogelijk, een gelijke uitzet gegeven worden als zij trouwen.
3. Daar de langst levende de roerende goederen erft, is afgesproken dat als de langst levende sterft, die roerende goederen, in de staat waarin ze dan verkeren, in gelijk delen terstond gaan naar alle voor- en nakinderen.

Nr 296. 06-04-1779 RAL, Schepenbank Helden, inv nr 29, blz 493

onder stempel à 6 strs holl

in marge:

huwelijcks voorwaerden tusschen
Wilm Peulen en Christina Verhaegh

In naeme der allerheylighste dryvuldigheyt
amen .

Condt ende kennelijck zije hier mede dat op heden
dato ondergess* is beraemt ende gesloten de volgende
huwelijcks voorwaerden, tusschen den eersaemen
Wilm Peulen weduenaer toecommende bruyde=
gom ter eenre, ende Christina Verhaegh wede als
bruydt ter ander sijde, beydersijds geassisteert
bij d'ondergess vrienden ende getuygen.

Eerstelijck is besproken dat overmits den bruyde=
gom ende bruydt jeder besonder kinderen hebben
van voorgaende huwelijcken, dat de selve voorkinderen
egal in de gereede goederen bij de lestlevende, 't zie
bruydegom ofte bruydt naer te laeten, beneffens
de kinderen soo in desen huwelijck mochte verweckt
worden, sullen wesen en deelen.

* ondergeschreven

494.
 Tweedens Bij aldyen eenige der voorkinderen mochte tot Staeth-
 Communen, sal aen de selver, tot magelijck, een uytsettinge
 gegeven worden, alle welck oock in desen val aen de naer-
 kinderen. D'een niet minder als d'ander sal geschieden,
 alles egaelijck.

Derdens. Overmits het gereede aen de langst levende ver-
 blijft, is bevoorwaert, dat indien de langst levende hun
 andermaels mochte ten houwelyck begeven, van gemelten
 gereede aen de voorkinderen ende de kinderen in desen
 ehestandt verweest, sal overleveren pertinenten Staeth
 en Inventaris, de Welcke naer der selver langst levende
 doot op hun instantelijck sullen devolveeren. Sonder dat
 daer van iets aen een of ander volgende houwelyck can
 of magh worden gebracht.

In waarheits oirconde, hebben wij toecommende bruy-
 degom en bruydt deso. beneffens d'aenwesende vrienden
 en getuygen eygenhandigh onderteeckent en bevestigt.
 tot Helden den 6. Aprilis 1779. was onderteeckent Dit
 41 ist handmerckel van den bruydegom Wilm
 Peulen eygenhandigh gestelt. Christina Verhaegh.
 Adolf Peulen Dit 41 ist handmerckel van Hendrick
 Houwen, Peter Korsten, Peeter Jeucken beyde als ge-
 tuygen. mij present H. T. Cuijpers secri

Accordeert bij mij
 H. T. Cuijpers secri

Tweedens bij aldyen eenige der voorkinderen mochte tot staeth
 commen, sal aen de selve – is 't mogelijk – een uytsettinge
 gegeven worden, alle welck oock in desen val aen de naer-
 kinderen d'een niet minder als d'ander sal geschieden,
 alles egaelijck.

Derdens overmits het gereede aen de langst levende ver-
 blijft, is bevoorwaert dat indyen de langst levende hun
 andermaels mochte ten houwelyck begeven, van gemelten
 gereede aen de voorkinderen ende de kinderen in desen
 ehestandt verweect, sal overleveren pertinenten staeth
 en inventaris, de welcke naer der selver langst levende
 doot op hun instantelijck sullen devolveeren, sonder dat
 daer van iets aen een of ander volgende houwelyck can
 of magh worden gebracht.

In waarheits oirconde hebben wij toecommende bruyde-
 gom en bruydt, beneffens d'aenwesende vrienden
 en getuygen, eygenhandigh onderteeckent en bevestigt
 tot Helden den 6e aprilis 1779. Was onderteeckent: dit
 # ist handmerckel van den bruydegom Wilm
 Peulen eygenhandigh gestelt; Christina Verhaegh;
 Adolf Peulen; dit & ist handmerckel van Hendrick
 Houwen; Peter Korsten; Peeter Jeucken beyde als ge-
 tuygen, mij present H.T. Cuijpers secri.

Accordeert bij mij
 H.T. Cuijpers secri

Regest

Wilm Peulen krijgt van HF Cuijpers, secretaris van de schepenbank, een aanbevelingsbrief voor ondersteuning door de armenmeester van Helden d.d. 7 augustus 1783. Wilm Peulen is in armoede vervallen als halfman van Dekenhorst, een Gelders leen van mejuffrouw Ruijs en kan zijn lokale belasting niet betalen waarbij er is geen sprake van onwil. De schepenbank heeft beslag gelegd op het aandeel van de halfman. De bode heeft een opsomming gemaakt van de landerijen en de inhoud van de opslagschuur. Dit is aanleiding voor de schepenbank de kwestie opnieuw te bekijken en Wilm Peulen, wiens halfmancontract opgezegd is, te helpen een nieuw bestaan op te bouwen.

Vertaling in hedendaags Nederlands (Ton Leenders)

Mijn Heer!

Hierbij voeg ik, (Cuijpers) de opsomming van de door Wilm Peulen bebouwde en bekeken aantal morgens van de hoeve Dekenshorst en de tellingen van de binnen gebrachte en in beslaggenomen landbouwproducten in de schuur van de hoeve. Dat is naar mijn oordeel (Cuijpers) alleen door de gemeentebode gedaan, daartoe geautoriseerd door de hoeve, in aanwezigheid van de dorser van mejuffrouw Ruys (leenman van de hoeve) en de nieuwe halfman of pachter Mathis Jacobs.

Ik (Cuijpers) verzoek de kosten van de rechtszitting en bode zijnde 6 gulden en 13½ stuiver (Hollands) in natura te voldoen aan Petronella Peters, die daartoe is gemandateerd zodra zij de factuur komt brengen.

Het komt mij (Cuijpers) vreemd voor dat in de schuur veel meer landbouw producten staan dan bij eerdere telling daar de halfman (Peulen) nu dubbel werk heeft: van de akker naar de schuur, van de schuur naar zijn woning in plaats van: van akker naar zijn woning. Zo vergroot hij zijn armoe. Het gaat daarbij om zijn eigen aandeel; hij is immers halfman. (Misschien denkt Cuijpers dat Peulen de beslaglegging tracht te ontlopen door zijn aandeel in de schuur van de hoeve op te bergen.)

Peulen zegt dat hij de achterstallige geldsom (waarschijnlijk belastingen (schat)) heeft afgedragen. Daarom had het heerlijkheidsgerecht het beslag op het aandeel van Peulen moeten opheffen. (Kennelijk is er een besluit van het gerecht tot beslaglegging op het aandeel van Peulen.) Dat is niet in strijd met het besluit van het gerecht. (Kennelijk staat in het besluit dat het beslag geldt tot Peulen zijn verplichtingen is nagekomen of niet wil betalen). De hoeve lost het probleem van Peulen niet op.

De zaak, het geschil tussen Peulen en de heerlijkheid, kan terug verwezen worden aan de bevoegde rechtbank en dat is de schepenbank van Helden, die dan een nieuw besluit, het opheffen van de beslaglegging op het aandeel van Peulen kan nemen, omdat Peulen zich niet buiten het gebied bevindt waarin de schepenbank bevoegd is en omdat er voldoende garantie is om de achterstallige boter enz te verkrijgen.

Deze achterstallige landbouwproducten kunnen volgens de strekking van de huurbrief in natura betaald worden. Daarvoor is levering van 5½ morgen boekweit en haver voldoende als er geen grote weercalamiteiten gaan voorkomen. Het beslag op boter ect hoeft dus niet voort te duren.

Als goedkope dingen wel de waarde van de achterstallige boter ect overtreffen, wat zou er dan nog resteren? Die goedkope dingen zijn: aangekocht hooi, geleverd zaaigoed en uitgedorst stro dat als veevoeder dient. Dat laatste behoort volgens gebruik niet tot het aandeel van de halfman.

Resteren misschien de kosten van het rechtbankbesluit. Die kunnen Peulen niet aangerekend te worden, want de heeft niet geweigerd te betalen en beloofd te betalen zodra hij geld heeft. En dat krijgt hij als de oogst binnen is. De heren van het heerlijkheidsbestuur kunnen als de oogst binnen is er zoveel van nemen als waar men recht op heeft.

Iedereen is wel eens slecht bij kas. Bij Peulen is dat hem overkomen. En hij heeft geen munten of spaargeld en is dus afhankelijk van barmhartige lieden die hem een gunst willen verlenen.

Cuijpers verzucht: Peulen zal pas geld kunnen genereren als hij rogge heeft kunnen verkopen en leveren; hoe kan deze man daar iets van overhouden daar hij huur(interest) moet betalen van zijn woning, moet eten en paard en vee moet voeden. We leven tenslotte niet in een wereld waarin christelijke barmhartigheid hoogtij viert. Hij is misschien in deze situatie gekomen door zijn spreken van onwaarheid en door lichtvaardig geloof van de andere kant. Te vrezen is dat personen hun eisen niet wijzigen.

De datum 7 augustus is van belang omdat die datum in de oogsttijd valt.

De secretaris van de schepenbank HF Cuijpers schrijft ook namens Peulen.

Kortom

Cuijpers spreekt met Wilm Peulen omdat de schepenbank beslag heeft gelegd op het aandeel van Peulen, ex-halfman van Dekenshorst, omdat deze zijn verschuldigde belasting (schat als beestenschat ect) nog niet heeft willen afdragen. Peulen bestrijdt dat, hij wil wel betalen maar heeft het geld niet. Daarom stelt Cuijpers voor dat de schepenbank een nieuw besluit neemt. De brief dient o.a. als voorbereiding van dat besluit. Wat is in dit geval een wijs besluit? Zal de schepenbank het opgeheven zwaard van onbarmhartigheid wegnemen? De brief is tevens een aanbevelingsbrief voor armenondersteuning door de armenmeester van Helden. Zo'n aanbevelingsbrief is relevant omdat Peulen een boerderij van ca. 25 ha grond heeft gerund en dus niet arm kan zijn in de ogen van de armenmeester

Pikant is het feit dat er een nieuwe halfman komt op de hoeve van Dekenshorst, die 74,5 morgen en 25 roeden groot is. Waarschijnlijk heeft Peulen weinig gebakken van het beheer van de voor die tijd grote boerderij. Hij zelf is in armoede vervallen en waarschijnlijk dus de hoeve ook en moest hij wel vervangen worden. Peulen gaat dan verder als keuterboer op de onvruchtbare Zandberg.

Ook pikant is de vermelding van mejuffrouw Ruys, de leenvrouw/man. Zij trouwt in 1785, 2 jaar na de brief van Cuijpers. De familie Ruijs is interessant: Ruijs de Beerenbrouck wordt de familie ook genoemd. Charles was 3x minister-president, geboren in 1873 te Roermond. In Panningen ligt de Ruijsstraat.

Ook pikant is de hoogdravende toon van de brief. Peulen heeft brief gekregen en gebruikt als aanbevelingsbrief voor de armenmeester van Helden. Daarom misschien is hij teruggevonden in het kerkarchief. De brief geeft een signaal over de hoge kwaliteit van de Heldense schepenbank, andere schepenbanken uit de buurt deden er hun voordeel mede. Huijs uit Tegelen zei dat in zijn lezing Regerders in Helden. Hij is bezig er een lijvig boek over te schrijven. Verder is misschien de brief ook wel naar mejuffrouw Ruijs gegaan, uit een hooggeachte familie van bestuurders. De brief is waarschijnlijk in drievoud gemaakt met telkens een andere aanhef: de schepenbank, mejuffrouw Ruijs en de armenmeester.

Met de aanhef mijnheer is zeer waarschijnlijk bedoeld de armenmeester omdat de vindplaats van de brief het kerkarchief is toen de gemeente Helden één parochie was.

Raadpleging

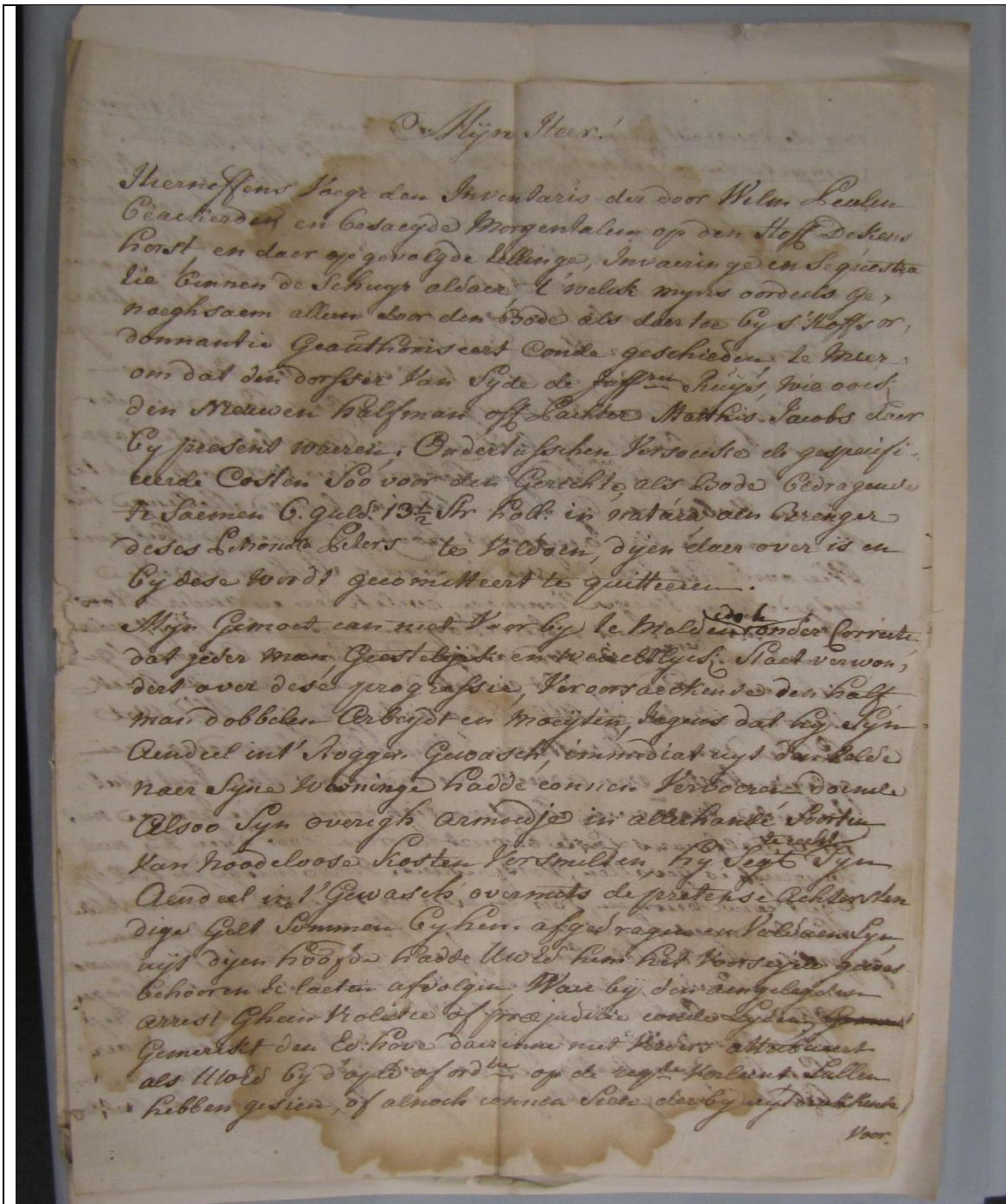
1. Flokstra Gelderse Lenen. Was Dekenshorst een Gelders Leen? Ja, tot het Frans bestuur in Helden was ingericht (1798).
2. Flokstra Regesten van teksten uit het Gelders archief tot 1995, zie PeelenMaasnet, waarin het verheffen van Gelderse Lenen wordt vermeld.
3. Het kerkarchief Lambertusparochie: pastoor, kapelaan, penningmeester, armenmeester en andere kerkmeesters vormden juridisch verschillende instituties en geen collectief: het kerkbestuur
4. Een halfmancontract van Maris voor betaling van de schat aan de heerlijkheid (belasting), zie Jacques Rutten Land van Kessel.
5. Er waren in die tijd verschillende belastingen:
 - a. Staatsbelasting: de novale tiende betaald aan de staatkundige autoriteit. In Helden de hertog van Gelder toen het hertogdom nog niet uiteengevallen was en daarna in het Overkwartier van Roermond. Namens hem de heer van de heerlijkheid, die dat weer liet doen door het heerlijkheids bestuur.
 - b. Lokale belasting: Schat, bijvoorbeeld beestenschat. Ook dat acteerde het heerlijkheidsbestuur.
6. In diverse bronnen: bij aldijen betekent het begin van een implicatie, een als-dan zin, bij adijen-soo (soo wordt vaak weggelaten), dus bij aldijen = als Cuijpers schrijft het niet geheel correct: hij schrijft bij aldijen.
7. Genealogie van de familie Ruijs. Het blijkt dat personen van deze familie aan het stadsbestuur van Venlo deelnamen. Aangezien Peulen ook uit Venlo kwam en naar Helden ging wonen, waren mogelijk contacten ontstaan. Peulen is een praatjesmaker met een goede inborst volgens Cuijpers, die een onwaarheid niet schuwde. Hij werd halfman van de leenman (vrouw) van Dekenshorst en bakte er weinig van. Clara is de mejuffrouw.
8. Jacques Rutten heeft in het schatboek van Helden de grootte van Dekenshorst gelezen. Te zien op de website Land van Kessel.

Mijn Heer!

Hierneffens voege den inventaris der door Wilm Peulen geackerde en besaeyde morgentalen op den hof Dekenshorst en daer opgevolgde tellingen, invaeringe en sequetratie binnen de schuij aldæ, 't welck mijns oordeels genoegsaem alleen door den bode als daer toe bij hoffs ordonnantie geauthorisert conde geschieden te meer omdat den dorsser van sijde de Jufferen Ruijs wie oock den nieuwen halfman oft pachter Matthis Jacobs daer bij present waeren. Ondertusschen versoecke de gespecificeerde costen soo voor den gerechte als bode bedragende te saemen 6 gulden 13 1/2 stuiver Hollands in natura aen bringer deses Petronella Peters te voldoen dijen daer over is en bij deze wordt gecomiteert te quiteren.

Mijn gemoet can niet voorbij te melden edoch onder correcten dat jeder man geestelijck en weiretlijck staet verwondert over dese progressie veroorsaekende den halfman dobbelen arbeit en moeijten tegens dat hij sijn aendeel int Roggen gewasch immediat uijt den velde naer sijne wooninge hadde connen vervoeren doende, alsoo sijn overigh armoedje in aleerhande soorten van noodeloose kosten versmelten hij segt sijn aendeel int gewaschs overmits de pretense achterstendige gelt sommen bij hen afgedragen en verdaen sijn uijt dijen hoofden hadde uwe edelen hem het voorseijden gewas behooren te laeten afvolgen waer bij den aengelegden arrest gheen vrolitce of prejuditie conde lijden === gemerckt den edelehove daer inne niet verders attribueert als ware bij d' apostile of ordenantie op de requeste verleent sullen hebben gesien of alnoch connen sien der bij uijt druckende

voor

Mijn Heer!

Hierneffens voege den Inventaris der door Wilm Peulen geackerde en besaeyde Morgentalen op den Hoff Dekenshorst en daer op gevolgde tellingen, invaeringe en sequetratie binnen de Schuij aldæ. 't welck mijns oordeels ge, naeghsaem alleen door den bode als daer toe by s' hoffs or, donnantie geauthorisert conde geschieden te meer, om dat den dorsser van sijde de Jufferen Ruijs, wie oock den nieuwen halfman oft pachter Matthis Jacobs daer by present waeren. Ondertusschen versoecke de gespecificeerde Costen soo voor den gerechte als bode bedragende te saemen 6. gulden 13 1/2 Str. sold. in natura aen bringer deses Petronella Peters te voldoen, dijen daer over is en by dese wordt gecomiteert te quiteren.

Mijn Gemoet can niet voorbij te melden edoch onder correcten dat jeder man geestelijck en weiretlijck staet verwondert over dese progressie veroorsaekende den halfman dobbelen Arbeit en moeijten, tegens dat hij sijn aendeel int Roggen gewasch immediat uijt den velde naer sijne wooninge hadde connen vervoeren doende. Alsoo sijn overigh armoedje in aleerhande soorten van noodeloose kosten versmelten, hij segt sijn aendeel int gewaschs overmits de pretense achterstendige gelt sommen bij hen afgedragen en verdaen sijn uijt dijen hoofden hadde uwe edelen hem het voorseijden gewas behooren te laeten afvolgen. Ware bij den aengelegden arrest gheen vrolitce of prejuditie conde lijden === gemerckt den edelehove daer inne niet verders attribueert als ware by d' apostile of ordenantie op de requeste verleent sullen hebben gesien of alnoch connen sien der bij uijt druckende

voor

Voor de meerrest Aenvoyende de Parthijns aen Parthijns
 Competentem. Richter welck is het gericht tot Helden.
 om aldaer het nodige vervolgh te souen te stellen. oock had-
 de dese afvolginge te meer connen en behoorende geschieden
 soe dese afvolginge te meer connen en behoorende geschieden
 om dat dijn. Man niet onghelyc Landts wylfse met onghelyc
 des. Soudentia was verbrodaken ende genoechsaem Quaren
 soe voor de noch ruckstendige Boter etc. het welck euhles
 naar den Feneur der Huys Resulle maer in Natura cange
 prelatendeet worden. In allen Vall waere den. Bestdeden
 Braukwylt. Circa 5/2 morgen beneffens haver sonder
 hoorcomende Godts ongeluck. Alleen Capabel dese бага-
 telle te renconteren naer dijn behoorden daer voor noch te
 Olyven verbeseden. By aldyen here. by bellige stelling. het
 Bonni comende van aengecoyt bagoy. founeread. Salt gult
 Wie oock. het breud. casan. die legus. Stylen usantie
 uytgedoopen. Voeyer l'immen. welck een en ander altoos
 tot onderhoudt. Vant vehe. schapen en peerden heeft gedien
 en niet min. als. de voor datige halflieden. behooren. ge-
 valideert te worden. het welck. de waerde van de ruck-
 stendige Boter etc. Het sal overtreffen. Wel wat
 soude er dan noch restteren. Misschijn d'onnodig. aen
 gelagde. Rotten van arrest. als aneert. gts daer. luyt. utal.
 haere. de. Maer. men. Recht. maetigh. connen. die. genige. niet
 tot d' halfmans. Laste. beweert. worden. door. dijn. by. niet
 weygerigh. is. gevallen. Versprekende. veldoeninge. in. Vall. by
 t'gelt. euid. beuomen. Voor. en. alier. de. vruchten. vanden. velde
 soude. ingeschuyrt. worden. ofte. wel. in. Contrarium.
 ge. presentat. dat. de. heerschappen. ppter. soo. veel. vant. geudt
 soude. erhouden. als. haere. wettige. pretenze. mogte. bedragen.
 Alle. man. staet. niet. even. wel. by. casse. desen. oock. niet. heeft
 gheen. munteriee. noch. speeren. (sparen) om. gelt. te. maken. maer
 hem. bij. bermhertige. en. goet. junstig. lieden. moeten. om-
 sien. tot. d' overgebrachte. penningen. te. geracken. tot. welkens

Doc. 1584

Voor de meerrest renvoyeende de saecke aen Parthijns
 competenten richter welcke is het gericht tot Helden
 om aldaer het nodig vervolgh te werck te stellen. oock had-
 de dese afvolginge te meer connen en behoorende te geschieden
 omdat juresdictie was vertrokken ende genoegsaem gerand-
 de voor de noch ruckstendige boter ect. het welke echter
 naer den teneur der huijz zedullen maer in natura can ge-
 preetendeert worden in allen vall waere den bestelden
 boeckweijt circa 5 1/2 morgen beneffens haver sonder
 voorcomende Godts ongeluck alleen capabel dese бага-
 telle te renconteren naer dijn behoorden daer voor noch te
 blijven verbonden bij aldijen hun bij billige stellinge het
 Boni (bonnusen) comende van aengecoyt hooij fourneerde saet goet
 wie oock het meerdere van die tegens stijl en usantie
 uijtgedorsene voeijer vimmen (stappels) en welck een en ander altoos
 tot onderhoudt vant vehe, schapen en peerden heeft gedien(t)
 en niet mits hem als de voor datige halflieden gehoorde ge-
 valideert te worden, hetwelck de waerde van de ruck-
 stendige Boter ect. wel sal overtreffen. Wel wat
 soud er dan noch restteren misschijn d' onnodig aen
 gelegde kosten van arrest als andersints daer uijt rest-
 teerende maer neen Recht maetigh connen de genige niet
 tot 's halfmans laste beweert worden door dijn hij niet
 weijgerigh is gevallen versprekende voldoeninge in vall hij
 't gelt conde bekommen voor en aleer de vruchten van den velde
 soude ingeschuyrt worden ofte wel in contrarium
 gepresenteert dat de heerschappen ppter soo veel vant geudt
 soude erhouden als haere wettige pretenze mogte bedragen
 alleman staet niet even wel bij casse desen oock niet heeft
 gheen munteriee noch speeren (sparen) om gelt te maken maer
 hem bij bermhertige en goet junstig lieden moeten om-
 sien tot d'overgebrachte penningen te geracken tot welkens

* propter / daarom – derhalve
 Propter, Lat., om, van wege. Post hoc, ergo propter hoc, daarna, en derhalve
 daarom.
 uit: Kunstvoordenboek(1858)–Petrus Weiland, Digitale Bibliotheek voor de
 Nederlandse Letteren (DBNL)

Rembours infaillebel* enigen Rogge ten aller eersten moet
vercogt en geleverd worden. Hoe sal dyen man daartoe
greaeken soo lange als den bandt van ontbermhertigheyt
niet wordt geopent; en geduyrend noch van eigengoet
Interesse betaalen en gebreeck van broodt en onderhouwt
Van Leert en vehe moet en Lyden. Werelt kundige
sijn gealtereert Remmerckende dat den Christelyken handel
wordt aen kant gestelt en t' swaerd van verdruckinge
en Ontbermhertigheyt Legens d'ien man is opgehoven.
Misschien door enckel eensijdige overdracht van onwaerheit
lichtveerdigh geloof van den anderen kant; byald'igen
Godts bermhertigheyt niet verder extendeerde. Was t' le
Herten dat personen sondaers nauwelijcks tijdt van
bekeeringe of restetatie soude mogen hebben nochtans
t'oordeel aen Godt alleen hebbend eere te verblijven
met hoogachtinge en respect.

Mijnheer

Helden 7. aug
1783

Uwer oetmoedigendienaar
mede per ordre van Wilm
Peulen H. F. Cuijpers Secr.

Doc. 1585

rembours infaillebel* enigen rogge ten aller eersten moet
vercogt en geleverd worden, hoe sal dyen man daartoe
greaeken soo lange als den bandt van ontbermhertigheyt
niet wordt geopent; en geduyrend noch van eigengoet
interesse betaalen en gebreeck van broodt en onderhoudt
van peert en vehe moeten lijden. Waerelt kundige
sijn gealtereert aenmerckende dat den Christelyken handel
wordt aen kant gestelt en t' swaerd van verdruckinge
en onbarmhertigheyt tegens dijen man is opgehoven.
Misschien door enckel eensijdige overdracht van onwaerheit
lichtveerdigh geloof van de anderen kant, bij aldijen (als)
Godts bermhertigheyt niet verder extendeerde was 't te
vreesen dat personen sondaers nauwelijcks tijdt van
bekeeringe of restetatie soude mogen hebben nochtans
t'oordeel aen Godt alleen hebbend eere te verblijven
met hoogagtinge en respect

Mijnheer

Helden 7 aug
1783

Uwer oetmoedigendienaar
mede per ordre van Wilm
Peulen

H.F. Cuijpers Secr.

* trefzekere terugbetaling

Regest

Transportakte van huis en omliggende gronden aan de Zandberg voor 250 gulden van Wilm Peulen aan Jacobus Gielen en Catharina Vestjes. Het goed cijns plichtig aan de koning (van Pruisen) behalve de gemeentelijke lasten rust op het goed een lening van 101,18 gulden Kleefs tegen een rente van 4%. Het kapitaal van 250 gulden blijft Jacobus Gielen schuldig tegen een lijfrente van 4% aan Wilm Peulen. De koopsom van 250 gulden is Jacobus schuldig aan nog niet volwassen zoon van Wilm (Wilhemus jr.). Als waarborg/ onderpand dienen Jacobus en Catharina een 11 tal goederen te stellen t.w.

Het aangekochte goed aan de Zandberg en verder, $\frac{1}{4}$ van een perceel met woning van 33 roede, $1\frac{3}{4}$ morgen bouwland, $2\frac{1}{2}$ morgen bouwland, ca. 4 morgen bouwland, ca. 2 morgen bouwland, $\frac{1}{8}$ morgen bouwland, $\frac{1}{4}$ morgen hoefslag bij Marris bemden, 1 morgen hoefslag aan de Nieuwedijk, $\frac{1}{4}$ morgen hoefslag, $1\frac{1}{2}$ morgen langs de Oudedijk. Deze percelen zijn jaarlijks belast met de gebruikelijke lasten en verder 2 spint en $1\frac{1}{4}$ kan rogge ten gunste van de Kerk en nog 1 spint rogge pacht voor de erven van Tunis Timmermans. (1 spint ca. 5 liter, 1 kan ca. 1,5 liter)

Wilm puilen
transporteert aen
Jacobus gielen
en Chatharina
Vestjes een hujs
en bygehoornde
Erven voor de
Somme van
250 gulden Cleefs

Wij P.H. Cremeren Scholtis Arnoldus Gijsberts
en Mattijs van wis beide Schepenen der heer-
lijckheit Helden doen hier mede cond
tuygen en certificeeren dat voor ons in perseon
gecompareert en Erschenen is Willem Peulen
vader ende monboir vandsijn onmondig kint
Wilm puilen verweckt in laeste houwelijk
bij Christina verhagh, verclaerende met voorgande
mondelinghse octroij van den gericht alhier,
Wel en deughdelijck verkogt te hebben vercoopt
cedeert en transporteert craghte dese aen en
ten Erfelijcken behoefte van Jacobus gielen en
Catharina vestjes Ehe: een hujs met aengelagh
groot ongeveer seven morgen gelegen op
den Santbergh alhier rontomme de gemeente
chinsroerigh aen sijne Coning. Majt waer van
Octroij sal worden geproduceert sijnde
voornerven boven de dorpslasten subsidien
beden beswaert met een somme van hondert
eenen guld: achtliend tuijv. Cleefs tegens iaerlike
interesse ad 4 part: ten voordeel der gemeente
alhier, sonst e vrij en onbeswaert van ander lasten
volgens verclaeringe van ~~compt~~ en sulcx vercoogt
voor een somme van twee hondert ⁵⁰ gulden Cleefs,
welcke ten iaerliken interesse ad vier part:
aenvanck nemende met nieuwe jaer eestcomende
sullen blijvend staen, en door ~~compt~~ als toghtenaer
worden geproffijteert, blijvende nogtans den
Eijgendom van voorn Capital ten favuer van
voorn onmondig kint gereserveert, en tot

In de marge:

Wilm Puilen
transporteert aen
Jacobus Gielen -
en Chatharina
Vestjes een hujs
en bijgehoornde
erven voor de
somme van
250 gulden Cleefs

Wij P.H. Cremeren Scholtis, Arnoldus Gijsberts
en Mattijs van Wis beide Schepenen der heer-
lijckheit Helden, doen hier mede cond
tuygen en certificeeren dat voor on in perseon
gecompareert en erschenen is Willem Peulen
vader ende monboir van sijn onmondig kint
Wilm Peulen verweckt in laeste houwelijk
bij Christina Verhagh, verclaerende met voogande
mondelinghse octroij van den gericht alhier,
Wel en deughdelijck verkogt te hebben vercoopt
cedeert en transporteert craghte dese aen en
ten erfelijcken behoefte van Jacobus Gielen en
Catharina Vestjes ehleiden; een hujs met aengelagh
groot ongeveer seven morgen gelegen op
den Santbergh alhier rontomme de Gemeente
chinsroerigh aen sijne Coniglijke majesteit waer van
octroij sal worden geproduceert, sijne
voornoemde erven boven de dorpslasten subsidiene
beden beswaert met een somme van hondert
eenen gulden achtien stuijvers Cleefs tegens iaerlike
interesse ad 4 percent ten voordeel der gemeente
alhier, sonst e vrij en onbeswaert van andere lasten
volgens verclaeringe van comparant en sulcx vercoogt
voor eene somme van twee hondert 50 gulden Cleefs
welcke ten iaerlixen interesse ad vier percent
aenvanck nemende met nieuwe jaer comende
sullen blijven staen en door comparant als toghtenaer*
worden geproffijteert, blijvende nogtans den
eijgendom van voornoemde capitael ten favuer van
voorschreven onmondig kint gereserveert en tot

*Varianten: tuchtenaar (tucht-), znw. vr. Hetz. als tochter; z. ald. en vgl.
lijftochtenare (lijftuchtenare).

Modern lemma: tochtenaar

Vruchtgebruiker, heffer eener (lijft)tocht of lijfrente.

187

Securiteyt en verhael van voorn. sommen te ver-
 - loopen interse hebben aen coopers tot een vast
 onderpant gestelt **1 mo** voornoemd aengecogte erve,
 chinsroerig aen sijne Coniglycke majest. waer van octroy
 sal worden geproduceert **2 do** 1/4 in de navolgende
 erve te weeten: in de helfte van 33 roeden betimmer
 met een huys gelegen een sijds Servaes Gielen ander-
 - zijts de gemeentes straete een voorhoofd Joannes Ver-
 - schaeren ander voorhoofd den gemeijnenwegh chins-
 - roerig aen sijne Coniglycke majest. novaelien lastende
 jaerlix 1/2 denier volgens octroy van J. Boeckxaen
 ons in origineali gethoont **3 tio** ongeveer seven vier-
 - del morgen bouwlandt gelegen neffens Gerit Peeters
 en de gemeente **4 to** ongeveer 2 1/2 morgen bouwlandt
 neffens Gerit Peeters en Hendrick Fijen gelegen,
5 to ongeveer 4 morgen bouwlandt gelegen neffens
 Dries Jeucken en de wed. Joannes Gielen, **6 to** ongeveer
 2 morgen bouwlandt gelegen neffens Joannes Kerck-
 - els en de gemeentstraete **7 timo** een half virdedeel
 morgen bouwlandt gelegen neffens Michiel Timmer-
 - mans en Joannes Verschaeren **8 tavo** ongeveer 1/4 morgen
 hofslagh een sijts de Maris bemden, anderzijts art
 Driessen **9 no** eenen morgen hofslagh gelegen
 neffens Gerit Janssen en de Nieuwendijck **10 mo**
 ongeveer 1/4 morgen hofslagh gelegen neffens Peeter
 Engels en manhuys erve **11 mo** 1 1/2 morgen hofslagh
 neffens den oudendijck en Mathijs Fijen. Zijnde voornoemde
 erve bovende dorpslasten beden en subsidien
 beswaert met 2 spint en 1 1/4 kan jaerlix erfroggen
 paght ten voordeel der kercke alhier, item met
 een spint jaerlix erfroggen paght ten behoeve

securiteijt en verhael van voornoemde somme en te ver-
 coopene interse hebben aen coopers tot een vast
 onderpant gestelt, **1 mo** voornoemd aengecogte erve,
 chinsroerig aen sijne Coniglijcke majesteit waer van octroy
 sal worden geproduceert, **2 do** 1/4 in de navolgende
 erven te weeten: in de helfte van 33 roeden betimmer
 met een huys gelegen een sijds Servaes Gielen ander-
 zijts de gemeentes straete een voorhoofd Joannes Ver-
 schaeren ander voorhoofd den gemeijnenwegh chins-
 roerig aen sijne Coniglijcke majesteit novaelien lastende
 jaerlix 1/2 denier volgens octroy van J. Boeckxaen
 ons in origineali gethoont, **3 tio** ongeveer seven vier-
 del morgen bouwlandt gelegen neffens Gerit Peeters
 en de gemeente, **4 to** ongeveer 2 1/2 morgen bouwlandt
 neffens Gerit Peeters en Hendrick Fijen gelegen,
5 to ongeveer 4 morgen bouwlandt gelegen neffens
 Dries Jeucken en de wed. Joannes Gielen, **6 to** ongeveer
 2 morgen bouwlandt gelegen neffens Joannes Kerck-
 els en de gemeentstraete, **7 timo** een half virdedeel
 morgen bouwlandt gelegen neffens Michiel Timmer-
 mans em Joannes Verschaeren, **8 tavo** ongeveer 1/4 morgen
 hofslagh een sijts de Maris bemden, anderzijts Art
 Driessen, **9 no** eenen morgen hofslagh gelegen
 neffens Gerit Janssen en de Nieuwendijck **10 mo**
 ongeveer 1/4 morgen hofslagh gelegen neffens Peeter
 Engels en manhuys erve, **11 mo** 1 1/2 morgen hofslagh
 neffens den oudendijck en Mathijs Fijen. Zijnde voornoemde
 erven bovende dorpslasten beden en subsidien
 tusschen de beswaert met 2 spint en 1 1/4 kan jaerlix erfroggen
 eene voor deel der der Kercke alhier, item met
 een spint jaerlix erfroggen paght ten behoeve

der erfgenamen Tunis Timmermans sonste Vrij en onbe-
 swaert van andere Lasten gelijk voorn Comp^{ten}
 Ehe: naer voorgaende afvraege voor ons hebben
 Verclaert, om in allen val van misbetaelinge
 soo van Capitael als interessen sijn verhael en
 regres daer op te nemen oversulix heb ick Scholtis
 den eersten Comp^{ten}, vant verkogte erve onterft en
 ontgoet, en Geseijde aencooper daer aengevest
 geerft en gegoet den heer en een iders goet hebbende
 recht voorbehouden des ter oirfond hebben Comp^{ten}
 beneffens ons voorn: gerichtspersononen en seens
 dese Eijgenhandig geteekent tot hielden den
 22 8ten 1780. Waeren onderteekent dit sijn de
 XXX handtmerckten van wilm peulen schrijvens
 onervaeren J: Vervoort testis, dit sijn de XXX handt-
 merckten van Jacobus Gielen schrijvens onervaeren
 J: Vervoort testis dit sijn de ~~XXX~~ merckten van
 Catharine vesties schrijvens onervaeren J: Vervoort
 testis P: H: Cremeren A: Gijsberts M: van Wis mij prout
 J: Vervoort seens
 gecollationeert accordeert by mij

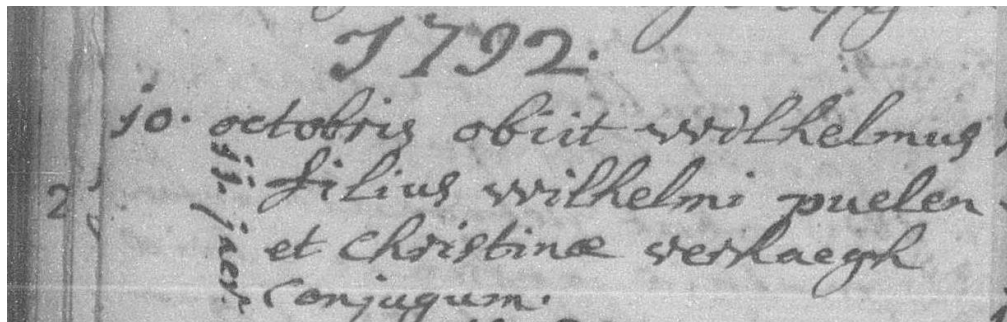
der erfgename Tunis Timmermans sonste vrij en onbe-
 swaert van andere lasten gelijk voornoemde comparanten
 eheluiden naer voorgaende afvraege voor ons hebben
 verclaert om in allen val van misbetaelinge
 soo van capitael als interessens sijn verhael en
 regres daer op te nemen oversulix heb ick Scholtis
 den eersten comparant vant verkogte erve onterft en
 ontgoet, en geseijde aencooper daer aengevest
 geerft en gegoet den heer en een iders goet hebbende
 recht voorbehouden des ter oirfond hebben comparanten
 beneffens ons voornoemde gerichtspersononen en secretaris
 dese eijgenhandig geteekent tot Helden den
 22 octobris 1789. Waeren onderteekent dit sijn de
 XXX handtmerckten van Wilm Peulen schrijvens
 onervaeren J: Vervoort testis, dit sijn de XXX handt-
 merckten van Jacobus Gielen schrijvens onervaeren
 J: Vervoort testis, dit sijn de XXX merckten van
 Catharine Vesties schrijvens onervaeren J: Vervoort
 testis, P: H: Cremeren A: Gijsberts M: van Wis mij prout
 J: Vervoort secretaris
 gecollationeert accordeert bij mij

Overlijden kleine Wilhelmus

Regest

Op 10 oct. 1792 overlijdt op 11 jarige leeftijd Wilhelmus Puelen, zoon van het echtpaar Wilhelmus Puelen en Christina Verhaegh.

Foto in GA Peel en Maas par. Baarlo inv. nr. 236

Baarlo O1792-001 - 10-10-1792 - FS afb. 417 nr. 2

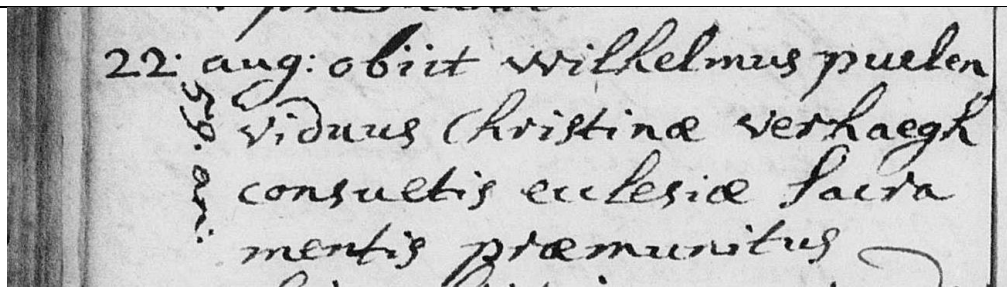
10. octobris obiit Wilhelmus
filius Wilhelmi Puelen
et Christinae Verhaegh
conjugum.

[in marge:] 11. jaer

Overlijden Wilhemus "Wilm"

Regest

Op 22 aug. 1795 overlijdt Wilhelmus Puelen op 59 jarige leeftijd ,hij is weduwnaar van Christina Verhaegh en voorzien van de gebruikelijke sacramenten van de Kerk.

Baarlo O1795-016 - 22-08-1795 - FS afb. 59 nr. 4

22. aug: obiit Wilhelmus Puelen
viduus Christinae Verhaegh
consuetis ecclesiae sacra-
mentis praemunitus

[in marge:] 59. an: